

Gerechtspsychiaters aan de klagmuur

Artsenkrant - 03 Okt. 2014
Pagina 8

"Momenteel zijn er in Vlaanderen 10 tot 15 gerechtspsychiaters actief. Dat aantal volstaat niet aangezien dit voor de meesten een nevenactiviteit is. Ook de kwaliteit van de gerechtspsychiatrie - én de verloning - laat te wensen over." Dat zei professor Chris Dillen (VUB), forensisch psychiater, zaterdag op een studiedag over de toekomst van de forensische psychiatrie.

Dillen stond op het symposium (zie ook blz. 1) eerst stil bij de inhoud van het vak dat zich situeert op het snijvlak van het medische, juridische en maatschappelijke domein. "De gerechtspsychiater is de portier, hij bepaalt de instroom en speelt tolk tussen de wereld van het gerecht en de forensische geneeskunde. Uiteraard past hij daarbij niet zelf het recht toe maar hij moet wel de juridische logica kennen en respecteren. En hij wordt geacht medische componenten duidelijk te kunnen uitleggen aan leken."

Maatschappelijk is (on)toerekeningsvatbaarheid een zeer gevoelige materie. "Hoe zwaarder het misdrijf, hoe liever de maatschappij het heeft dat iemand toerekeningsvatbaar wordt verklaard", aldus Dillen. "Er wordt dus flinke druk uitgeoefend op de gerechtspsychiater."

Voor Chris Dillen is de kwaliteit van de gerechtspsychiatrie onvoldoende. Geen enkele universiteit heeft trouwens een hoogleraar in dit vakgebied, het aantal gerechtspsychiaters is in vrije val. Momenteel zijn er 10 à 15 artsen werkzaam in de forensische psychiatrie. Maximaal twee à drie nemen grotere hoeveelheden werk aan, voor de anderen is het een bijkomende activiteit. Op jaarbasis zijn circa 20 grote expertises vereist. "Altijd dezelfde artsen draaien daarvoor op en dus worden zij overvraagd. Een inhaalbeweging dringt zich op." Dillen hekelde de 'criteria' van sommige rechters bij aanstellingen. "Vaak stellen ze een psychiater aan omdat die toevallig in dezelfde serviceclub zit."

Het is een illusie te denken dat je na twaalf jaar opleiding tot psychiater en twee maal zes uur gerechtspsychiatrie het vak volledig in de vingers hebt. "Een gevangenispsychiater is geen psychiater die er wat expertise bij doet. Het is een specifieke opleiding waarvoor een bijzondere beroepsbekwaamheid nodig is. Een postgraduaat forensische psychiatrie en psychologie is nodig voor het theoretische deel; voor de praktijk is 600 plus 200 uur stage gespreid over twee jaar onder supervisie nodig." De vraag om gerechtspsychiatrie te erkennen als bijzondere beroepsbekwaamheid ligt inmiddels bij de Hoge Raad voor huisartsen en geneesheren-specialisten.

Een levensgroot probleem is uiteraard de remuneratie, die ook mede verklaart waarom er te weinig gerechtspsychiaters zijn. De FOD Justitie betaalt gerechtspsychiaters 66,04 euro per uur met een plafond tot 374,36 euro. Ter vergelijking: in Nederland bedraagt het uurloon 116,09 euro met een minimum van 14 uur en een maximum van 26 uur. Chris Dillen: "En dan hebben we het nog niet over de wachttijden voor uitbetaling. Voor de eerste negen maanden van 2014 werd nog geen enkele kostenstaat uitbetaald. Van de kostenstaten 2013 staan er nog een aantal open. Het aantal betwistingen is eindeloos."

Het verwijt dat expertiseverslagen van slechte kwaliteit zouden zijn, counterde professor Dillen door erop te wijzen dat "Justitie voor een Trabantje betaalt en een Rolls Royce verwacht. De artsen leveren wat men vraagt, in verhouding tot de verloning." Als de voorwaarden niet verbeteren, stapt niemand nog in het beroep, vreest hij.

Vanuit de zaal vroeg professor Jan Goffin, decaan faculteit geneeskunde KU Leuven, hoeveel gerechtspsychiaters er nodig zijn. Een exact aantal kon Dillen niet geven maar hij bepleitte wel een inhaalbeweging. Een tiental forensische psychiaters zouden er snel moeten bijkomen. Waarop Goffin repliceerde dat dit ook met een interuniversitaire opleiding een moeilijke klus wordt. Jaarlijks studeren er in totaal immers minder dan 20 à 25 psychiaters af aan Vlaamse universiteiten.

Geert Verrijken

Copyright © 2014 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden